

Универзитет у Бањој Луци
Факултет политичких наука

Комисија за оцјену и одбрану завршног рада на другом циклусу

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВИЈЕЋУ ФАКУЛТЕТА ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Предмет: Извјештај о оцјени завршног рада на другом циклусу студијског програма
социјални рад кандидаткиње Весне Рачић

Наставно-научно вијеће Факултета политичких наука Универзитета у Бањој Луци је на својој 66. сједници донијело одлуку број 08/3.769-16/15, од 26.05.2015. године, којом је именовало Комисију за оцјену и одбрану завршног рада на другом циклусу студијског програма социјални рад под називом *Примјена медијације у раду социјалног радника у школи*, кандидаткиње Весне Рачић, у сљедећем саставу:

1. Доц. др Весна Шућур Јањетовић, доцент, ужа научна област Теорије и методологија социјалног рада, Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци, предсједник
2. Доц. др Небојша Маџановић, доцент, ужа научна област Општа педагогија, Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци, члан;
3. Доц. др Јагода Петровић, доцент, ужа научна област Теорије и методологија социјалног рада, Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци, члан.

Након што је прегледала и детаљно анализирала завршни рад Весне Рачић, Комисија подноси Наставно-научном вијећу Факултета политичких наука Универзитета у Бањој Луци

ИЗВЈЕШТАЈ

о оцјени урађеног завршног рада на другом циклусу под називом
Примјена медијације у раду социјалног радника у школи

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О КАНДИДАТКИЊИ

Кандидаткиња, Весна Рачић, рођена је 07.01.1986. године у Јајцу. У Бањој Луци је завршила средњу пољопривредну школу. На Факултету политичких наука Универзитета у Бањој Луци дипломирала је јануара 2010. године, стекавши звање дипломирани социјални радник. Током студија остварила је просјечну оцјену 9,05. Као успјешан студент била је корисник стипендије „Др Милан Јелић“, у категорији успјешних студената у 2007. години, те корисник стипендије Министарства просвјете и културе Републике Српске у периоду 2006-2009. године.

Као студент-практикант обављала је 2008. године послове социјалног радника у ЈУ Ценатар за социјални рад Бања Лука, а у временском периоду од 15.09.2010. до 15.09. 2011. године у својству приправника запослена је у ЈУ Економска школа Бања Лука, те у истој установи ради као социјални радник од 15.09.2011. године до данас.

Стручни испит је положила јуна 2011. године на Факултету политичких наука Универзитета у Бањој Луци. Такође, стекла је лиценцу за васпитно-образовни рад 24. 06. 2011. године, коју јој је издао Републички педагошки завод Републике Српске. Поред матерњег, српског језика, говори енглески језик. Познаје рад на рачунару (рад у Microsoft Office -у и коришћење интернета)

Школске 2011/12 године, уписала је мастер студије, Универзитета у Бањој Луци на студијском програму социјални рад. Сматарала је да ће на темељу знања, стеченог током образовања и радног ангажмана, моћи квалитетно да продуби сазнања о социјалним проблемима и начину њиховог превазилажења примјеном нових научних знања социјалног рада.

Научно и практично интересовање кандидаткиње превасходно је усмјерено на област социјалног рада у школи. Стoga је и њен истраживачки рад, презентован у завршном раду на другом циклусу студија, посвећен пропитивању и унапређењу улоге социјалног радника у школи.

УВОД

Завршни рад на другом циклусу студијског програма социјални рад под називом *Примјена медијације у раду социјалног радника у школи* има 75 страница.

Четири главне цјелине чине Увод, Теоријски дио, Емпириски дио, Резултати истраживања, Расправа и закључак. У оквиру ових цјелина садржана су следећа главна поглавља: Теоријски оквир за обраду теме, Дефинисање основних појмова, Начин истраживања, Резултати истраживања Расправа и Закључак. У оквиру поглавља садржано је 15 потпоглавља.

На крају рада наводи се библиографија са 74 извора.

Приказ структуре рада

I УВОД

II ТЕОРИЈСКИ ДИО

- 1. ТЕОРИЈСКИ ОКВИР ЗА ОБРАДУ ТЕМЕ**
  - 1.1. Теорије сукоба
  - 1.2. Теоријске основе медијације
  - 1.3. Теорије социјалног рада
- 2. ДЕФИНИСАЊЕ ОСНОВНИХ ПОЈМОВА**
  - 2.1. Појам сукоба
    - 2.1.1. Врсте сукоба
    - 2.1.2. Фазе у развоју сукоба
    - 2.1.3. Узроци сукоба у школи
  - 2.2. Појам медијације
  - 2.3. Појам социјалног рада
  - 2.4. Социјални рад у школи
  - 2.5. Социјални радник у школи

III ЕМПИРИЈСКИ ДИО

- 1. НАЧИН ИСТРАЖИВАЊА**
  - 1.1. Предмет истраживања
  - 1.2. Циљ истраживања
  - 1.3. Хипотетички оквир
  - 1.4. Методе и технике истраживања
- 2. РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА**
  - 2.1. Резултати истраживања добијени анализом садржаја докумената
  - 2.2. Резултати добијени путем интервјуа о примјени медијације у раду социјалних радника у школи
  - 2.3. Резултати истраживања добијени анализом садржаја биљешки/записника

IV РАСПРАВА И ЗАКЉУЧАК

- 1. РАСПРАВА**
- 2. ЗАКЉУЧАК**

ПРЕДМЕТ ИСТРАЖИВАЊА

Предмет истраживања је примјена медијације у раду социјалних радника у школама Републике Српске.

У оквиру овако постављеног предмета, истраживање је усмјерено на формално-правне претпоставке које омогућују примјену медијације у образовном систему Републике Српске, као и едукаваност и обученост социјалних радника за примјену медијације у школама, затим на то да ли се медијација довољно примјењује у школама од стране социјалних радника и да ли се социјални радници при рјешавању сукоба користе вјештинама медијатора, као и да ли медијација, тамо где се примјењује, даје позитивне резултате.

Теоријски садржај предмета истраживања обухвата савремена поимања медијације, медијације у социјалном раду, а посебно медијације у образовном систему. У том контексту дат је и теоријски осврт на социјални рад у школи, те улогу школског социјалног радника у процесу медијације.

Емпиријски садржај предмета истраживања је усмјерен на слједећи глобални задатак: увид у примјену медијације у раду социјалног радника у школи, с обзиром на релевантан формално-правни оквир за њену примјену, едукаваност и обученост социјалних радника у школама на подручју Републике Српске и њихово познавање принципа и вјештина медијације.

Посебни задаци истраживања су: утврдити релевантан формално-правни оквир за примјену медијације у образовном систему Републике Српске; установити у колико су мјери социјални радници у школама упознати да медијацијом, како би се утврдиле потребе за сензибилизацијом за медијацију; утврдити колико социјални радници у школама примјењују медијацију у раду (поступак медијације/мирног рјешавања сукоба, њене принципе, вјештине); утврдити у којим случајевима социјални радник примјењује медијацију и какви су ефекти њене примјене.

Хипотетички оквир рада

У емпиријском дијелу истраживања постављена је слједећа ошта хипотеза: „Иако постоји адекватан формално-правни оквир за примјену медијације у образовном систему, социјални радници у школи недовољно примјењују овај начин рјешавања

сукоба међу ученицима, што је последица недовољне едукационости и обучености социјалних радника у школи за примјену поступака и вјештина медијације.“

Ова општа хипотеза доказивана је помоћу следеће четири посебне хипотезе: Постоји адекватан формално-правни оквир за примјену медијације у образовном систему Републике Српске; Социјални радници у основним и средњим школама Републике Српске нису довољно едуковани о медијацији, нити су прошли адекватну обуку за медијатора; Приликом рјешавања сукоба у школи социјални радници недовољно се користе вјештинама активног слушања и комуникације које су посебно значајне за медијацију; У случајевима рјешавања сукоба у којима су социјални радници примијенили медијацију постигнути су позитивни ефекти.

Методолошки оквир рада

За доказивање постављених хипотеза у истраживању су кориштене методе, поступци и инструменти прилагођени циљевима и хипотетичком оквиру рада.

Опште научне методе кориштене у истраживању су: индукција, дедукција и дескриптивна метода.

Од општих метода друштвених наука у истраживању су кориштене анализа садржаја документа и статистичка метода.

Анализа садржаја докумената користила се за проучавање правних докумената, закона и конвенција релевантних за примјену медијације у образовном систему Републике Српске, с циљем доказивања прве посебне хипотезе рада. Овом метода се доказала и четврта посебна хипотеза, за чије доказивању су послужили записници социјалних радника о случајевима у којима је примјењиван поступак медијације у рјешавању сукоба у школи.

Метода испитивања путем интервјуа са социјалним радницима у школама Републике Српске користила се за доказивање друге и треће посебне хипотезе. Узорак су чинили социјални радници из стручних служби основних и средњих школа у Републици Српској. У раду је кориштен подсјетник за интервју помоћу кога се дошло до података о едукацији социјалних радника о медијацији, као и о обучености и информисаности социјалних радника запослених у школи о медијацији. Протокол за анализу садржаја докумената користио се за прикупљање података о законским основама за примјену медијације у школи, као и података о поступку медијације у случајевима када је она примјењена приликом рјешавања сукоба.

искazuju заинтересованост за област медијације, као и за проширење знања о медијацији како би је могли примјењивати у свом раду. У том смислу, у закључку се истиче потреба за запошљавањем већег броја социјалних радника у школи и њиховом едукацијом за медијацију, будући да мирним рјешавањем сукоба социјални радник ученицима омогућава несметану и безбрижну социјалну интеракцију у школи, као и у широј социјалној средини.

ДРУШТВЕНИ И НАУЧНИ ДОПРИНОС ИСТРАЖИВАЊА

Друштвени допринос рада огледа се у томе што се указује на потребу примјене медијације у образовном систему као ефикасне методе и технике рада социјалног радника. Медијација није доволно заживјела у пракси социјалног рада Републике Српске, иако се може успјешно примјењивати у рјешавању свакодневних школских сукоба. Овај рад указује на потребу за едукацијом и бољом информисањем социјалних радника из области медијације у образовном систему. Шири допринос рада огледа се у томе што се показало да је друштвени сукоб саставни дио живота у садашњим друштвеним условима, као и да представља велики проблем данашњег друштва, уколико се не рјешава на конструтиван начин. Самим тим, свако истраживање које доприноси мирном и конструтивном рјешавању сукоба је друштвено оправдано, па тако и ово истраживање које промовише медијацију.

Медијација у социјалном раду није доволно истражена област социјалног рада, што се посебно односи на медијацију у образовном систему. Истраживања и академски радови о овој теми су ријетки. Научни значај истраживања огледа се у томе што је дубље истражена недовољно позната и ријетко промјењивана вјештина у социјалном раду – медијација у образовном систему. Емпиријски резултати додатно су расвијетлили неке аспекте посматране појаве, што може бити основ за будућа истраживања, чији је крајњи смисао практична примјена медијације у школи. Научни допринос овог рада је у томе што освјетљава значај медијације у функцији спречавања сукоба у школи. Додатани допринос произилази из тога што ће се проширити сазнања из уже области, медијације у образовном систему.

ЗАКЉУЧЉАК И ПРИЛЕДЛОГ

Комисија сматра да је кандидаткиња Весна Рачић обавила истраживање у складу са пријављеном темом. У раду су систематизована шира теоријска сазнања о предмету истраживања.

Комисија сматра да су резултати истраживања потврдили главне хипотетичке ставове. Рад проширује општа сазнања о медијацији у социјалном раду и медијацији у образовном систему, те представља добру основу за даља истраживања у овој области.

Имајући у виду наведене чињенице и оцјене, Комисија Наставно-научном вијећу Факултета политичких наука Универзитета у Бањој Луци

ПРЕДЛАЖЕ

да Весни Рачић одобри јавну одбрану завршног рада на другом циклусу из области студија социјалног рада на тему *Примјена медијације у раду социјалног радника у школи.*

Бања Лука, 31.10. 2015. године

КОМИСИЈА:

Доц. др Весна Шућур Јањетовић, предсједник

Доц. др Небојша Маџановић, члан

Доц. др Јагода Петровић, члан